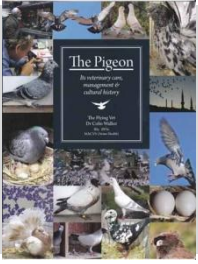

Duer afsendes, kapflyvning og form genopbygges

Af Dr. vet. Colin Walker

Oversættelse Ove Fuglsang Jensen

Artikel fra bogen **The Pigeon** af Dr. vet. Colin Walker

Afsendelses dagen

På selve dagen for afsendelsen af duerne, er det vigtigt, at alting bliver gjort korrekt. En fejl nu gør, at der ikke er tid til at rette fejlen. Meningen skal være, at man ved ankomsten til klubhuset, skal have nogle duer i kurvene der er sunde, i topform og motiverede, samt forholder sig roligt i kurvene. Den indsats man har gjort med sine duer i løbet af ugen, skal nu stå sin ultimative prøve. Resultaterne ved de kommende kapflyvninger, er faktisk essensen af kvaliteten af duerne og forarbejdet er ok.

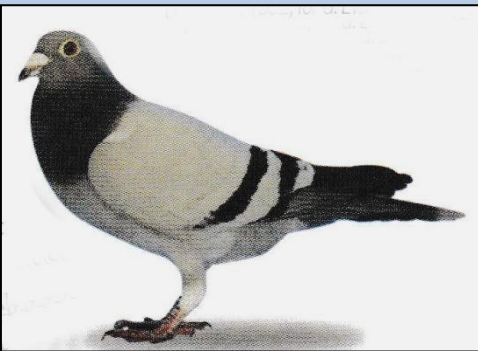
Duernes drikkevand

Det er vigtigt, at duerne drikker rigeligt på afsendelses dagen, og her er det bedst med rent drikkevand til duerne, og det skal gøres fordi diverse medikamenter er bitre. En god ting vil derimod være, at give probiotika og multivitaminer i drikkevandet. **Vær dog opmærksom på, at sukkerbaserede tilsætnings stoffer eller elektrolytter, kan virke dehydrerende på duerne.**

Hvad med foderet?

Kulhydrater og fedt giver brevduen energien i kapflyvningen, men det behøver ikke at betyde, at duerne skal proppes med dette energifyldte foder. Det er derfor vigtigt at give duerne et tilpas afmålt foder på afsendelses dagen, således at duen har en tilpas kampvægt uden at være for tung.

En foderblanding baseret på majs, saflor, milo/dari, hvede og paddyris vil være en god foderblanding, og det giver ingen mening at fodre med mere end 25% bælgfrø (ærter og bønner). Er der grit og picksten på slaget der indeholder mere end 2% salt, bør dette fjernes 2 dage før afsendelsen, men være tilstede ved hjemkomsten af duerne.

Nummer 1 i Federationen, Wyanda, 730 miles (1150km). Ejer G. Evans, EAA.

Luftning af duerne

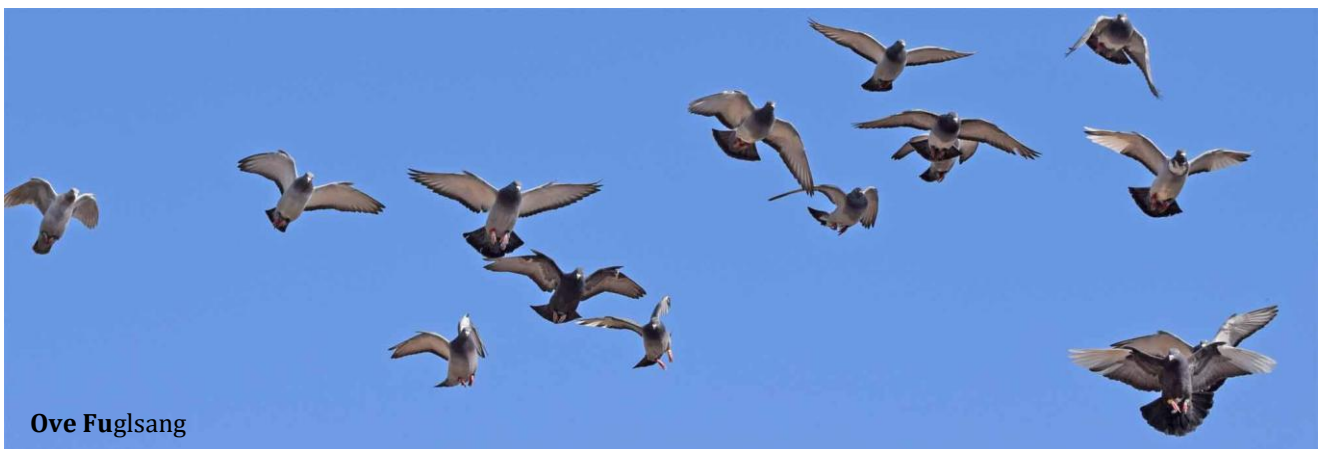
Nogle slag lufter slet ikke duerne på afsendelses dagen, og derved opnår man, at duerne ikke eksercerer for meget eller måske bliver nervøse. Det vil vel ikke være ønskeligt, at duerne "fiser krudtet af" før kapflyvningen, og desuden kan man bedre kontrollere at fodringen er i balance.

Opholder duerne sig i slaget på afsendelses dagen, vil man ikke risikere at de duer der kommer først ind i slaget, uvægerligt vil indtage mere foder end de sidste, samtidig med at de første duer selvfølgelig vil vælge mere af de bedste frøsorter. Holder man duerne i slaget, vil de heller ikke blive våde i en byge, selv om det må nævnes, at nogle slag giver deres duer bad på afsendelses dagen. Det bedste må være at sende sine duer dækket af et godt flor af duestøv, og det er bestemt ikke godt at sende duer der er fugtige efter badet.

Beslutningen om at holde duerne inde eller ej, er vigtig ved sprintflyvningerne. Fordelen ved at lukke duerne ud er, at de da bliver i deres sædvanlige slagrutine, og mange duer især de yngre føler en sikkerhed i at dagen forløber forudsigeligt. Hvis et slags duer er vant til den daglige morgentur og ikke får den, kan de blive rastløse i slaget, hvorimod en rutine luftning vil få dem til at drikke normalt og hvile bagefter. En mindre tur omkring slaget vil også få musklerne til at løsne op. Selve pakningen af duerne skal foregå stille og roligt uden de store armbevægelser og højrøstet tale. Enhver forudgående behandling og motivering af duerne, kan gå i vasken ved en dårlig pakning af duerne i klubhuset.

Pakning af duerne i Kortemark, Belgien, hvor forfatterens kone Meredith (til højre) ser til og overvåger pakningen af duerne.

Ove Fuglsang

Kapflyvningsdagen

Hvad sker der egentlig når duerne vender hjem fra en kapflyvning hvor spændingen stiger - folk ringer til hinanden om hastigheder osv. Men vi må også huske duernes tarv, hvor de skal have foder og vand samt hvile og måske en belønning for duens anstrengelser.

Fysisk genopretning

Det er vigtigt, at duerne har rigeligt med foder ved ankomsten til slaget, men det bør være foder af den rigtige type. Hensigten her er at genoprette duens blodsukker og genopbygge duens organer med glukose. Ren basisk behøver duerne et foder højt på energi og kalorier, men lavt på protein, og dette foder beskrives ofte som et "let foder". Blandingen skal indeholde kulhydrater og oliebaseerede frøsorter der er forholdsvis nemme at fordøje for duen fx Milo/dari, saflor, hvede, paddyris og majs. Det kan også være en fordel at tilføje ekstra småfrø såsom hvid hirse, kanariefrø, raps, afskallet havre og hørfrø. Alle disse typer småfrø har en stor overflade i forhold til deres størrelse, hvilket giver enzymerne en god chance for at bearbejde frøene og dermed frigive frøenes næringsstoffer hurtigere.

Det kan også være en fordel at tilføje foderet olier fra raps og hamp. Efter adskillige timers hvil, alt afhængig af flyvningens karakter, vil det være tilrådeligt med et kraftigere foder med ærter og bønner der indeholder en del protein der er byggestenene i kroppen og reparer eventuelle skader i væv og muskler.

Hvis man til langdistance duer giver et foder med højt indhold af kulhydrater i flere dage efter hjemkomsten, er dette ikke tilrådeligt. En person der har arbejdet hårdt en hel dag, vil ikke foretrække at spise kager bagefter, men snarere en god bøf, og det er det samme med duerne! Et menneske vil søge en hurtig erstatning for den tabte energi og derefter forsøge at opbygge energidepoterne igen.

En trio af 800 km vindere. Disse tre unge hunner landede sammen for at blive 1. og 2. VAA 800 km for ejeren Godfrey Stevens. Duen til højre er hans Champion "Double Dip", der allerede havde vundet 1. Federation 500 km. Denne fantastiske due er derfor den eneste due der siden 2. Verdenskrig har vundet 2 VAA Federation i Australien.

Vand, probiotika og elektrolytter

Ved de anstrengende kapflyvninger tabes der både væske og elektrolytter fra duens krop, og disse to ting skal igen tilføres duen for at genopbygge en hurtig topform på duen. Ved de hurtige sprintflyvninger vil rent vand, grit og vitaminer være nok for duerne. Er der tale om anstrengende kapflyvninger over mange timer hvor en større mængde elektrolytter tabes, vil en hurtig regenerering af duen blive hjulpet med elektrolytter i vandet.

I min klinik anbefaler jeg en elektrolyt/glukose præparat kaldt Elektrolyt P180, der kommes i vandet ved de lange anstrengende flyvninger og også på meget varme dage hvor duerne kan komme hjem stærkt udmattede. Sukker behøver ikke blive fordøjet i duens mave/tarmkanal, men går direkte gennem kroens væg, og det betyder en hurtig optagelse af energi i duens krop. Ved de kapflyvninger, hvor duerne ikke kommer så udmattede hjem, anbefaler jeg tilsætning af probiotika.

Probiotika er gavnlige bakterier der findes i duens kro, og de er gavnlige i forbindelse med duens fordøjelse. Disse nyttige bakterier er nødvendig for opretholdelse af duens helbreds tilstand, og når duen bliver stresset, er det disse bakterier der rammes først og går ned. Gør man brug af probiotika efter en kapflyvning, vil kroen samt mave/tarmsystem blive hurtigt restitueret og give en god gødning. I Europa hvor det er ret almindeligt at sende duer på enkesystemet hver uge på 300 km, vil det være en fordel med brug af probiotika, idet duerne hurtigt er i form igen.

Ove Fuglsang

Hvile efter kapflyvning

Alle os der flyver med brevduer er flinke til at tjekke vores duer når de vender hjem, men det er i denne situation vigtigt at duerne får hvile og ro, og at man ikke forstyrrer den unødigt.

Psykologisk restituering

Det er vigtigt at huske de tre kardinalpunkter for at vinde med duerne og de skal have god form og godt helbred, have genetiske kvaliteter og være motiverede, og har en due disse kvaliteter, er den sikker på at vende hjem fra en kapflyvning. For at vinde kræves der imidlertid en vis kampånd, og hvis man ser på sporten i Europa, lægger mange kræfter i at motivere duer b.la. gennem enkesystemet, hvilket desværre ikke bruges på samme måde her i Australien.

Her i Australien foregår de fleste kapflyvninger med en majoritet af etårs duer, og det kan bedst beskrives som et udvidet ungeprogram, og det betyder at de fleste slag bygger deres motivering på at flyve til pind og et godt foder. Den måde man administrerer duerne på her i Australien, vil virke ret besynderligt til forskel fra den europæiske måde at flyve på. Adfærdsforskere fortæller, at når et dyr gør noget rigtigt, skal det belønnes øjeblikkeligt og indenfor fem sekunder, eller virker motiveringen slet ikke. Det er derfor meget vigtigt, at duen øjeblikkeligt har adgang til sin pind, rede, hun/han og æg.

Hvis en due ankommer til et lukket slag, sputnik vil det have en negativ effekt på duen. Man bliver nødt til at acceptere, at enhver due der vender tilbage til sit slag, forventer en form for belønning, og det være sig en sikker siddeplads for en ungdue, rede med æg for en hun eller en ventende hun til en enkehan.

Enhver due skal føle sig velkommen tilbage til sit slag, hvilket duen gennem hele turen tilbage til sit slag ser frem til. Belønningen kan være foderet, en stamplads i slaget for en ungdue, en rede med æg til naturlige duer, eller en ventende hun til en enkehan.

Enkehunnerne hviler efter kapflyvningen

Tolkning af dagens flyvninger

En indikator for hvordan duerne og slaget klarer sig i konkurrencen, er dagens resultater i diverse kapflyvninger. Det kommer dog også an på hvordan konkurrencen opgøres, hvor mange organisationer kun registrere den første due, hvilket kan få et dårligt slag til at se godt ud med kun en god due placeret. Udover den første due på slaget, skal man også registrere hvor mange duer der procentvis ligger godt i konkurrencen. Udover at duerne kommer godt, skal duerne ikke være udkørte og stressede.

Se efter de 4 indikationer på helbred og form:

1. Hvor hurtigt vender gødningen tilbage til det normale

*Gødningen består af de 3 basiske komponenter: **Fordøjet foder fra kroen (brunt/grønt), fast urin (hvidt) og flydende urin (klar væske)**. Udskilt galde fra duerne er grønt og produceres af leveren. Galden fordøjer foderet og frigør næringsstofferne fra foderet. Når duerne er væk fra slaget stopper indtagelsen af foder, men ved en sund due fortsætter udskillelse af urin.*

Ved en sund due der vender hjem fra kapflyvning, vil gødningen bestå af urin og være en cremeagtig klat. Ved de vanskelige og længere flyvninger, vil duen producere en del galde pga. sult og udmattelse, og dette vil give en gødning der virker cremeagtig grønligt. Efter hjemkomsten til slaget, vil duen indtage foder, og derfor burde gødningen hurtigt være som da duen blev sendt.

I sunde raske duer skal fordøjelses systemet hurtigt vende tilbage til det normale, og hvis man understøtter fordøjelsen med probiotika og elektrolytter, vil det give en hurtig genopretning af fordøjelses systemet. Det må i denne forbindelse siges, at det er vigtigt at det tilskud man giver duerne er sødligt og velmagende, således at duerne gerne indtager det. Duer der vender hjem fra kapflyvning, skal være villig til at indtage væske for at genoprette væskebalancen, og derfor vil de først producerede gødninger være lidt vandige. Man bør derfor være opmærksom på disse tegn i gødningen, idet det viser at duerne drikker nok vand.

2. Hvor hurtigt vender duerne tilbage til normalen efter kapflyvning

Indenfor en time hvis det er en kortere kapflyvning.

3. Tømning af kroen

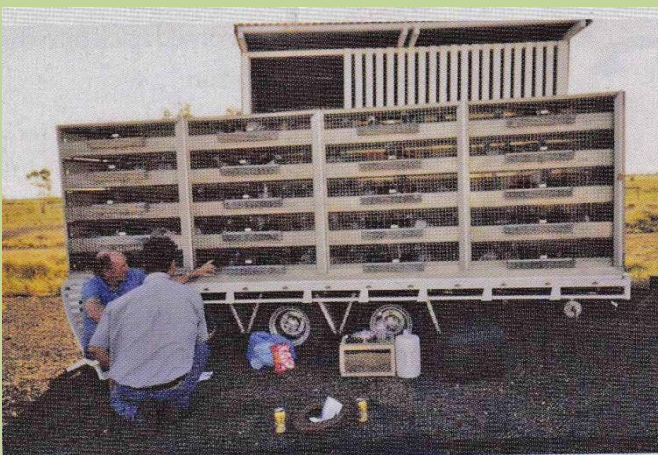
Duer der kommer hurtigt til hægterne, vil morgenen efter have en tom kro. Er der ubalance i duens elektrolyt, vil dette påvirke muskel væggene i kroen, og give en langsommere optagelse af næring og dermed en langsommere genopretning af duen.

4. Vand eller foder først?

Nogle slag ser på om duerne først går til fodertruget eller vandkarret, og bruger dette som en indikator på hvor hård en flyvning det har været. Ved udmattelse og varmt vejr, bliver der tabt en del væske fra overfladen af luftsækkene, og er der nogen betændelse i luftsækkene vil tab af væske være stort, og duen vil da først opsøge vandtrugene ved ankomsten. Sunde duer vil drikke først hvis det har været en flyvning med høje temperaturer, og deraf følgende dehydrering, men også ved en lang anstrengende langflyvning. Hvis duen æder først, vil det betyde, at duen har været ude på en kapflyvning der passer til duens fitness

Det bliver en lang tur for traileren, der skal til Coongoola, 1200 km fra Melbourne i The Victorian Statewide Race. Det er Albe Armstrong der transporterer duerne den lange vej.

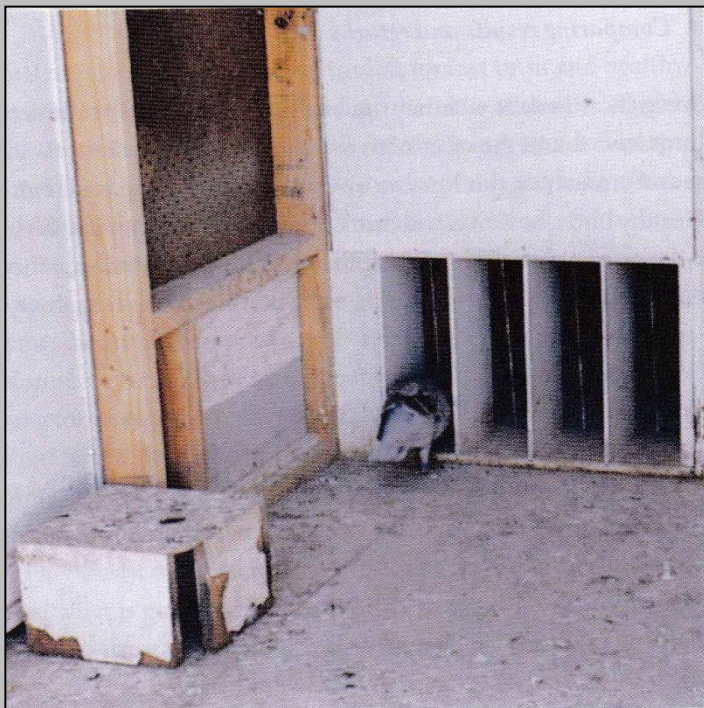
Albe Armstrong forklarer her om kapflyvningen til en af de lokale beboere i Coongoola.

Genopretning af formen

Dagen efter kapflyvningen, skal være med hvile og en restituering af formen, og hvor hurtigt det sker, kommer an på hvor anstrengende flyvningen har været, og i hvilken kondition duen var ved afsendelsen. Duer der har fløjet længe med lav hastighed og mange timer på vingerne, vil selvfølgelig tage længere tid med genopretning af formen, end duer der har været på en sprintflyvning på under 3 timer. Ved de to typer flyvninger skal den måde man administrerer disse på være forskellige. En rask due i form kommer sig hurtigere end en rask due der ikke er i form.

Sunde raske duer ankommer til slaget som om de bare kan blive ved, og de æder og drikker ikke overdrevent, hvorefter de sætter sig i rede eller dens siddeplads, hvorefter de en kort periode kan virke trætte, men hurtigt er kvik igen. Duer der er sunde men ikke i form, vil virke mere trætte, stressede og desorienterede, hvilket tit gør, at de sidder på slagets tag eller flyvebrættet i lang tid. I slaget vil disse duer drikke og derefter sidde og sove, men efter 1½-2 timer vil de æde og tage grit.

Ved disse duer tager det lang tid at tømme kroen, samt få gødningen i orden. Sendes duer med et helbreds problem behøver de ikke kun lang genopretnings tid, men burde også have et tjek for eventuelle sygdomme. Når en svækket due kommer ind i slaget, vil den oftest bare sidde på gulvet og ikke vise interesse for vand eller foder. Er en due syg, vil den stadig virke træt og have grønligt vandig gødning efter 24 timer.

Udkørt due på gulvet efter en kapflyvning. Hvordan ejeren vil tackle denne due, vil være afgørende for duens fremtidige fysiske og psykiske helbred.

En fejl for begyndere: Dette er ikke gødning fra en syg due, men fra raske duer hjemvendt fra en kapflyvning. Gødningen består af væske samt urinstof og det fremstår som en cremeagtig klat. Ved indtagelse af foder, vil gødningen hurtigt antage en fast konsistens.

Hvad gives i drikkekarret?

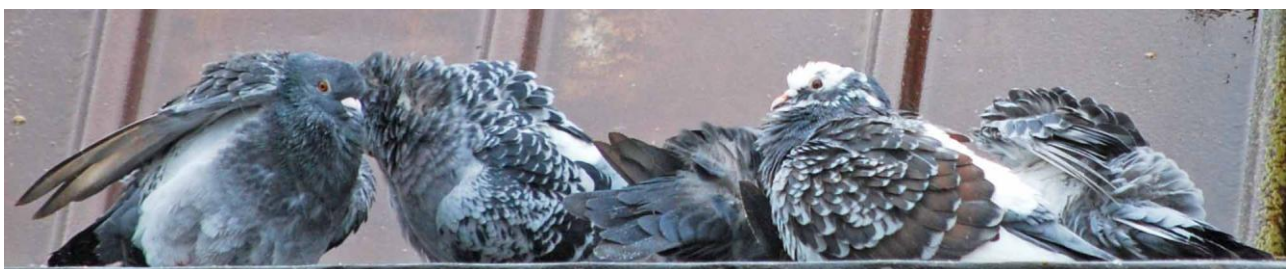
Der kan gives probiotica, elektrolytter og multivitaminer de næste 24 timer, alt afhængig af forløbet af duernes stadie i genopretning af formen. Hvis duerne stadig ser trætte ud den næste dag, og nogle af duerne er ret udkørte, er det bedst at vente til mandag med en eventuel medicinering. Det er i det hele taget klogt, at rette sin opmærksomhed på forløbet af genopretningen af formen, idet en større svækkelse af duen kan bane vejen for eventuelle sygdomme.

Hvad gives af foder?

Fortsæt med et let foder i 24 timer, men undtaget er, at duerne ser kampklare ud igen. Efter dette introduceres bælgrugter igen (30-40% ærter/ristet sojafrø, raps osv.), og husk samtidig grit og vitamineral.

Hvornår trænes?

Det er bedst hvis duerne får lejlighed til en luftetur omkring slaget næste dag, men duerne skal dog ikke tvinges ud. Dette vil give duerne lejlighed til at strække vingerne og få en mulig stivhed ud af musklerne. At give duerne et bad - måske med varmt vand - vil også være en god ide.

Nummer 1. i Federation fra Barrington, 1100 km - 2634 duer deltaget. Duens ejer er forfatteren Colin Walker, der stemplede duen 17.36, hvilket giver en flyvetid på 13 timer og 6 minutter. Billedet er taget dagen efter kapflyvningen.

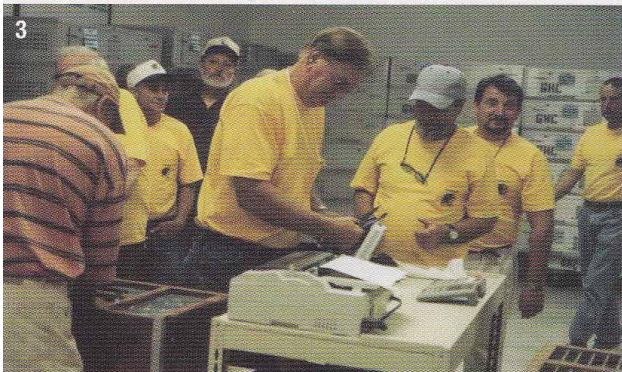

Til venstre: Champion kapfløjet af S. Mazurkiewicz. Duen var placeret 2. Federationen VHA 600 km og derefter 1. Federationen og 1. national 700 km. Solgt på auktion for 7500 Australske Dollars.

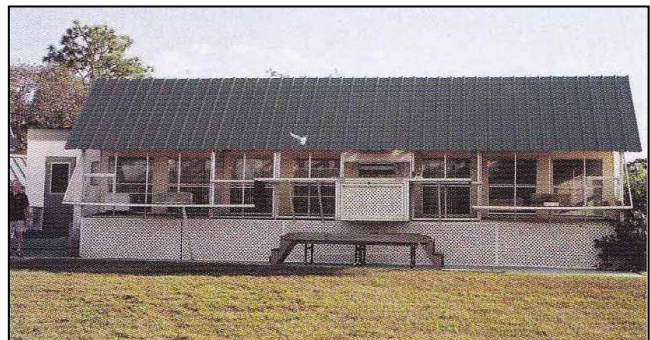
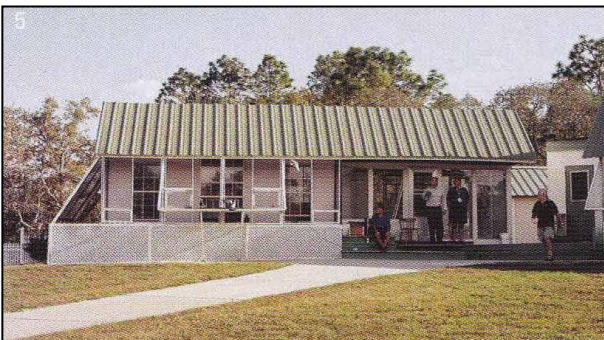
Til højre: 1. VHA Federation 800 km. Løsladt kl. 6.00 stemplet 17.30. Der var 2500 duer med. Kapfløjejet af G. og N. Mounijoy - avlet af forfatteren.

1. Federationen 1200 km. Ejer R. og B. Karkom. Duen er stemplet 04.30 i mørket på anden dagen - 1500 duer deltager. Billederne er taget 3 dage efter hjemkomst, og viser den superform duen er i, og som muliggør denne præstation. Denne hun er født i marts, og vandt kapflyvningen første uge i oktober.

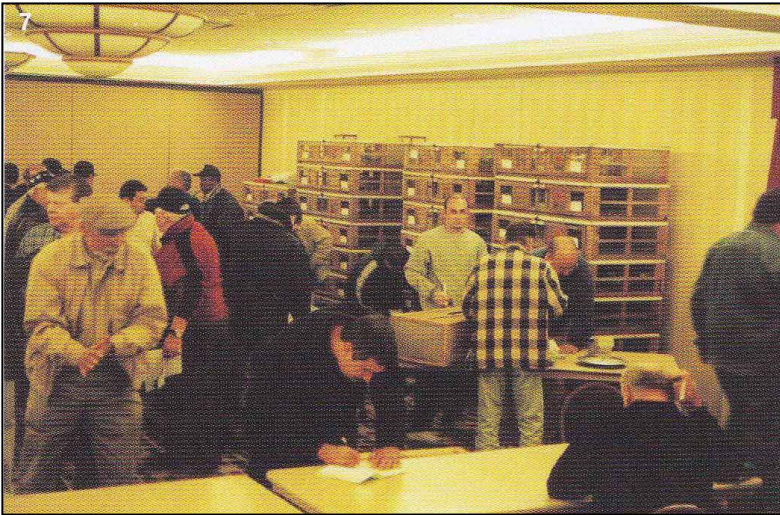
1-2 & 3: Pakning af duer i Spring Hill, Florida - hurtigt og professionelt. Den gule trøje markerer dem der har ansvaret for pakningen af duerne. Billede 4 viser det imponerende klubhus i Spring Hill.

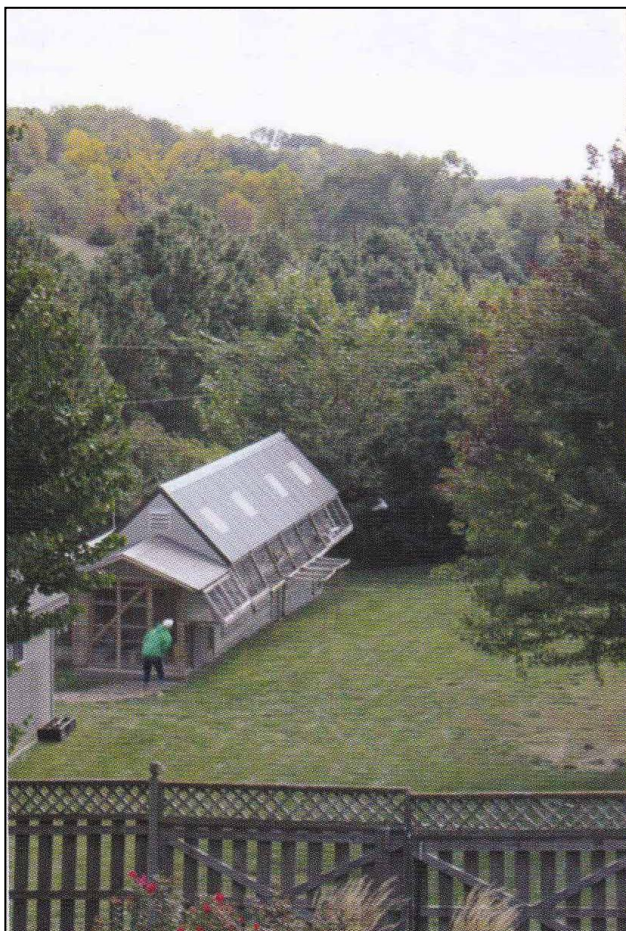
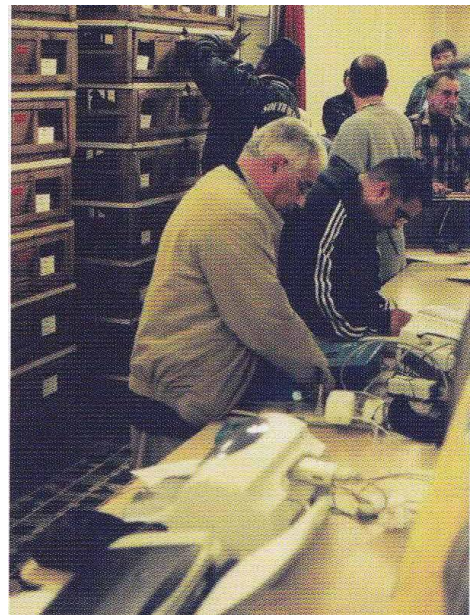
To slag af medlemmer i Spring Hill. Fotograferet i kapflyvnings tid - der ankommer duer.

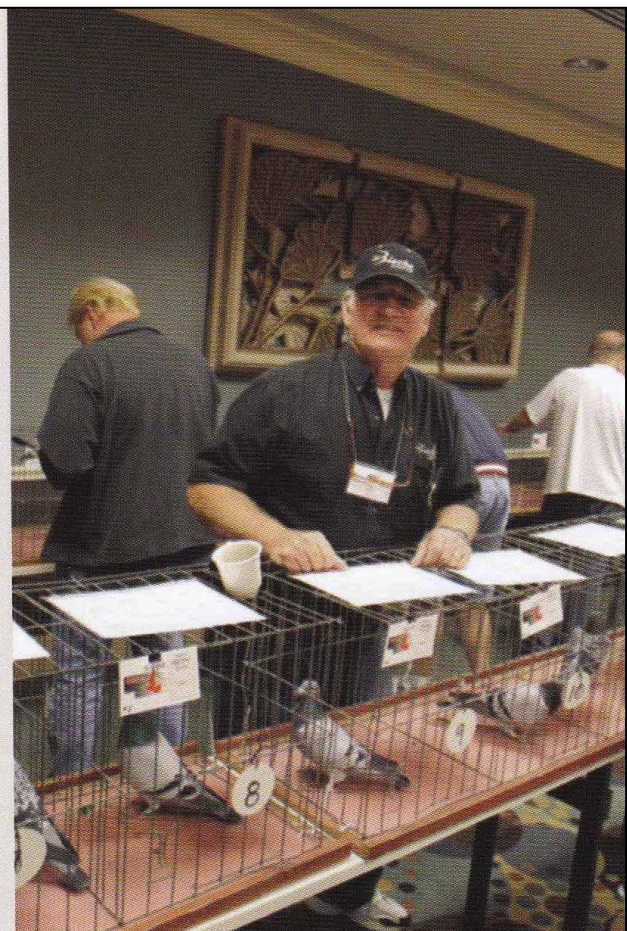
Ove Fuglsang

Pakning af duer i New York

En due vender hjem og kaldes ind. Her er det ved Ellen Collin og Carters slag.

Alex Bleche gør klar til en auktion